

Προεργασία ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ Συλλογικός προγραμματισμός ΦΑΣΗ 1 / 2025-2026

Άξονας	Στόχοι	Σχέδια Δράσης (Τίτλος)
Άξονας 1 Διδασκαλία, μάθηση, αξιολόγηση	Η είσοδος της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στην κοινωνία και την εκπαίδευση φέρνει στο προσκήνιο μία σειρά από θέματα που πρέπει να εξεταστούν σε βάθος. Άνοιγμα της συζήτησης στην εκπαιδευτική κοινότητα για τη διαμόρφωση του παιδαγωγικού πλαισίου. Ποια είναι η χρήση της, ποιο το κοινωνικό και εκπαιδευτικό της πρόσημο; Ποιες είναι οι προτεραιότητες σχετικά με τις μορφωτικές ανάγκες, τις υποδομές, τα εργασιακά δικαιώματα; Επισημάνση της σχέσης των κοινωνικών συνθηκών με τη χρήση και την πρόσβαση σε εργαλεία και εφαρμογές ΤΝ, καθώς η ιστορία μάς δείχνει ότι αυτό που είναι καθοριστικό είναι το κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο δημιουργείται και αφομοιώνεται μια τεχνολογία. Κριτικές προσεγγίσεις για τα ζητήματα του κοινωνικού ελέγχου, της εξάρτησης και της επιβολής προτύπων, κατευθύνσεων και εκπαιδευτικών πρακτικών. Ανάδειξη προβλημάτων σε σχέση με τον παιδαγωγικό ρόλο των εκπαιδευτικών, των σχέσεων-αλληλεπιδράσεων στο σχολείο, της καλλιέργειας της κριτικής σκέψης.	Ανταλλαγή εμπειριών, μελέτη ερευνών, συγκέντρωση υλικού, συζήτηση και αναστοχασμός σχετικά με τον ρόλο και τις επιπτώσεις της τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαιδευτική διαδικασία, στη διδασκαλία και τη μάθηση. Συμμετοχή σε σχετικές ημερίδες και συνέδρια. Διερεύνηση κοινωνικών, εκπαιδευτικών και παιδαγωγικών παραμέτρων. Επιδράσεις στις αξιακές αντιλήψεις, τη συναισθηματική ανάπτυξη, την ψυχική υγεία, τις κοινωνικές σχέσεις των μαθητών (ιδιαίτερα στους μαθητές/τριες προσχολικής ηλικίας) και των εκπαιδευτικών.
Άξονας 2 Σχολική διαρροή, φοίτηση	Η ανάδειξη των κοινωνικών, εκπαιδευτικών-παιδαγωγικών και οικονομικών παραμέτρων του δημογραφικού προβλήματος και οι επιπτώσεις του στη δημόσια εκπαίδευση. Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και ανάδειξη επιπτώσεων στον μαθητικό πληθυσμό και τις τοπικές κοινωνίες. Αναστοχασμός σχετικά με την κατάθεση προτάσεων και βιώσιμων δράσεων αναστροφής του προβλήματος.	Καταγραφή, συζήτηση, κριτική αποτίμηση των επιπτώσεων του δημογραφικού προβλήματος Διερευνούμε τις παραμέτρους του δημογραφικού προβλήματος και πώς αυτό επηρεάζει τον χάρτη της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με ιδιαίτερη στόχευση και αναφορά στη μείωση του μαθητικού πληθυσμού και τα ζητήματα που αυτή δημιουργεί στο δημόσιο σχολείο και στο εργασιακό και επαγγελματικό περιβάλλον των εκπαιδευτικών.
Άξονας 3 Σχέση μεταξύ μαθητών/τριών	Να αναδειχθεί η αναγκαιότητα ενός σύγχρονου εκπαιδευτικού πλαισίου και της ελευθερίας άσκησης του εκπαιδευτικού έργου που προϋποθέτει δημοκρατική, συλλογική λειτουργία στο σχολείο και συναντίληψη - συνδιαμόρφωση συνεργατικών πρακτικών. Τα δίκτυα επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης στο εσωτερικό της σχολικής τάξης αντανακλούν ένα ευρύ πλέγμα κοινωνικών και διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών/τριών, αλλά και μαθητών/τριών μεταξύ τους Να επισημανθεί ότι η συλλογική εργασία μέσα από συνεργατικές πρακτικές αποτελεί πηγή δημιουργικότητας, χαράς και απόλαυσης, για μαθητές και εκπαιδευτικούς, σε αντίθεση με εκπαιδευτικά μοντέλα επιβολής και ανταγωνισμού. Η δημοκρατική-συλλογική συγκρότηση επιδρά αποφασιστικά στο παιδαγωγικό κλίμα και ευνοεί στη μύηση των μαθητών στο συνεργατικό μοντέλο μάθησης και στις διαδραστικές πρακτικές με τους συνομήλικούς τους.	Καταγραφή, επεξεργασία και μελέτη των παιδαγωγικών ιδεών και πρακτικών για τις συνεργατικές δημοκρατικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης. Διερεύνηση της επίδρασης του κοινωνικού πλαισίου στο εσωτερικό της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Μελέτη της αντίθεσης μεταξύ ενός ανταγωνιστικού μοντέλου και ενός μοντέλου που υποστηρίζει συνεργατικές παιδαγωγικές αρχές.

Άξονας 4 Σχέση μεταξύ μαθητών-εκπαιδευτικών	Διερεύνηση των ουσιαστών σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών και συντελούν στην κατανόηση και ενίσχυση του ψυχοκοινωνικού πλαισίου της σχολικής τάξης και του σχολείου. Αποτίμηση σχολικών/εκπαιδευτικών πρακτικών παιδαγωγικής αντιμετώπισης ιδιότυπων συμπεριφορών και συγκρούσεων. Ανάδειξη του κοινωνικού ρόλου του εκπαιδευτικού στο σχολείο και την ευρύτερη κοινότητα, στην εκπαιδευτική διαδικασία, την παιδαγωγική λειτουργία, την ανάπτυξη συνεργατικής κουλτούρας με μαθητές/-τριες και οικογένεια, η δημιουργία θετικού ψυχολογικού κλίματος που ευνοεί τη μαθησιακή διαδικασία και την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών/-τριών. Επικέντρωση στην αναγκαιότητα ύπαρξης και παρέμβασης εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού, καθώς και των απαραίτητων μέτρων που πρέπει να πάρει η Πολιτεία σε οικονομικό, κοινωνικό και εργασιακό επίπεδο για στήριξη του εκπαιδευτικού έργου, των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των οικογενειών τους.	Η σημασία και η ποιότητα της σχέσης εκπαιδευτικών-μαθητών/-τριών συμβάλλει στη μαθησιακή διαδικασία, στην προσέγγιση και ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης, στην ανάγκη κατανόησης και ενίσχυσης του περιβάλλοντος (οικογενειακού, σχολικού) , στη βελτίωση της συνεργατικής σχέσης μεταξύ σχολείου και οικογένειας και τελικά στην ολόπλευρη παιδαγωγική, ψυχοσυναισθηματική στήριξη του παιδιού. Ερευνούμε, συζητάμε και αναλύουμε τις σχέσεις εκπαιδευτικών – μαθητών/τριών, εμβαθύνοντας στα ζητήματα συγκρούσεων και ιδιότυπων συμπεριφορών στο εσωτερικό της τάξης και του σχολείου, εστιάζοντας στις αιτιακές αφετηρίες τους, στη διαμόρφωση υποστηρικτικών παιδαγωγικών παρεμβάσεων και πρακτικών, στον τρόπο που αντιλαμβάνονται τα μέρη της εκπαιδευτικής κοινότητας το ευρύ πλέγμα σχέσεων μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών/τριών, αποτιμώντας τις επιδράσεις της εφαρμοζόμενης εκπαιδευτικής πολιτικής. Συζήτηση, προτάσεις και διεκδικήσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας.
Άξονας 5 Σχέσεις σχολείου και οικογένειας	Η ανάδειξη εμπειριών και μορφών κοινής δράσης και συνεργασίας στην εκπαιδευτική κοινότητα. Η συζήτηση για τον εργάσιμο χρόνο και τους όρους διαβίωσης των γονέων – μαθητών και εκπαιδευτικών, γνωρίζοντας ότι οι κοινωνικές συνθήκες, η πρόσβαση στον πολιτισμό και ο ελεύθερος χρόνος αποτελούν παράγοντες που επιδρούν στις σχέσεις σχολείου-οικογένειας. Η αποτύπωση της ανάγκης για ουσιαστικές αντισταθμιστικές δομές, για σύγχρονες υποδομές (αυλές, εργαστήρια, γυμναστήρια, βιβλιοθήκες, υποδομές σίτισης, ξεκούρασης, παιδικές χαρές, ψυχολογική υποστήριξη κ.ά.), για μειωμένο αριθμό μαθητών ανά τμήμα, για σταθερό μόνιμο διδακτικό προσωπικό, με στόχο τη στήριξη του δημόσιου σχολείου, της δωρεάν παιδείας και την άρση των κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων. Επικέντρωση στον ρόλο του Συλλόγου Διδασκόντων και την παιδαγωγική ελευθερία, ώστε να προωθούνται πανανθρώπινα ιδανικά για ειρήνη, αλληλεγγύη, ελευθερία, δημοκρατία, συλλογικότητα, αναγνώριση του Άλλου. Κριτική αποτίμηση του ρόλου των πλατφορμών καταγγελιών.	Διερεύνηση και συζήτηση για τις προϋποθέσεις ανάπτυξης ουσιαστικών σχέσεων εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας. Συζήτηση για τις θεσμοθετημένες μορφές συνεργασίας και επικοινωνίας, ιδιαίτερα για το ρόλο του Σχολικού Συμβουλίου. Συζήτηση για τη θεσμική και νομική διασφάλιση των εκπαιδευτικών κατά την άσκηση του έργου τους Επικέντρωση στην επίδραση των όρων και προϋποθέσεων που διευκολύνουν τη συνεργασία της εκπαιδευτικής κοινότητας, όπως η πλήρης κάλυψη από τον κρατικό προϋπολογισμό των σύγχρονων αναγκών της δημόσιας εκπαίδευσης (μόνιμο και σταθερό εκπαιδευτικό και άλλο αναγκαίο προσωπικό, υλικοτεχνική υποδομή, δωρεάν παροχή βιβλίων για τις σχολικές βιβλιοθήκες, παιδαγωγικό υλικό χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση των γονέων για τη λειτουργία του σχολείου). Βελτίωση των όρων φοίτησης και διαβίωσης των παιδιών σε δημόσια σχολεία με κτίρια σύγχρονα, άνετα και ασφαλή, με όλες τις υποδομές, σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε ηλικίας. Μελέτη της εμπειρίας από κοινές δράσεις.

Άξονας 6 Ηγεσία, οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας	Αποτύπωση της σημερινής κατάστασης στα ζητήματα των κτιριακών και υλικοτεχνικών υποδομών, ανάδειξη αναγκών, κατάδειξη προβλημάτων, διατύπωση του προβληματισμού που αναπτύσσεται εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας και τα αιτήματά της προς την Πολιτεία και τους θεσμικούς φορείς, διαμόρφωση προτάσεων, τεκμηρίωση της πραγματικής κατάστασης που υπάρχει, κατάσταση η οποία πολλές φορές αποσιωπάται ή υποβαθμίζεται από τους αρμόδιους φορείς. Ανάδειξη των ζητημάτων ασφάλειας των μαθητών/τριών και των εκπαιδευτικών και των προϋποθέσεων για τη σωστή λειτουργία των σχολείων: Επισήμανση των προβλημάτων που αφορούν στη σχολική στέγη και τους σχολικούς χώρους (τάξεις, βιβλιοθήκες, αίθουσες εκδηλώσεων και συνεδριάσεων, αυλές κλπ) σε σχέση με την ανάπτυξη του προγράμματος και τις ανάγκες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας, στη Γενική και την Ειδική Εκπαίδευση. Άμεση ανάγκη αντικατάστασης των προκάτ αιθουσών με μόνιμες κτιριακές υποδομές. Ανάσχεση των ανισοτήτων που παρατηρούνται και οδηγούν στην κατηγοριοποίηση σχολείων και μαθητών.	Καταγραφή ερευνητικών δεδομένων για τα ζητήματα των κτιριακών και σχολικών υποδομών, με τη συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας. Επεξεργασία και αξιοποίηση δεδομένων της έρευνας. Διερεύνηση της σημασίας των σχολικών χώρων, των κτιριακών και υλικοτεχνικών υποδομών που συντελούν και αρμόζουν στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής ηλικίας, με ασφάλεια, στη γενική και την Ειδική Εκπαίδευση. Διεξαγωγή συζήτησης για τις παιδαγωγικές παραμέτρους των σχολικών υποδομών.
Άξονας 7 Σχολείο και κοινότητα	Αποτύπωση της σημερινής κατάστασης στα ζητήματα της χρηματοδότησης και των κτιριακών/υλικοτεχνικών υποδομών, ανάδειξη αναγκών, κατάδειξη προβλημάτων, διατύπωση του προβληματισμού που αναπτύσσεται εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας και τα αιτήματά της προς την Πολιτεία και τους θεσμικούς φορείς, διαμόρφωση προτάσεων, τεκμηρίωση της πραγματικής κατάστασης που υπάρχει. Καταγραφή ζητημάτων που επιδρούν στην ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου. Έμφαση στα ζητήματα της υποχρηματοδότησης και των επιπτώσεών της.	Καταγραφή ερευνητικών δεδομένων για τη χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων, με τη συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας. Επεξεργασία και αξιοποίηση δεδομένων της έρευνας. Διεξαγωγή συζήτησης για τις αιτίες και τις συνέπειες της υποχρηματοδότησης. Παρουσίαση ενός πλαισίου αρχών για τη διαχείριση της χρηματοδότησης που ανταποκρίνεται στις παιδαγωγικές και μορφωτικές ανάγκες της σύγχρονης εκπαιδευτικής διαδικασίας και των σχολικών υποδομών. Περαιτέρω διερεύνηση των ζητημάτων λειτουργίας των Δημοτικών Επιτροπών Παιδείας και των Σχολικών Επιτροπών.
Άξονας 8 Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις	Η επανεξέταση του σκοπού της επιμορφωτικής διαδικασίας, ως αναπόσπαστο μέρος του εκπαιδευτικού έργου, με έμφαση στη συλλογική ανατροφοδότηση, στην άμβλυνση της επαγγελματικής εξουθένωσης των εκπαιδευτικών και στην ικανοποίηση των μορφωτικών αναγκών των μαθητών. Η ανάδειξη του θεσμικού και επιστημονικού ρόλου των Παιδαγωγικών Τμημάτων και η τεκμηρίωση της αναγκαιότητας επαναλειτουργίας των Διδασκαλείων, ως θεσμών που μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης και ουσιαστικής επιμόρφωσης. Η επισήμανση των συνεπειών που απορρέουν από μια εργαλειακή αντίληψη της επιμόρφωσης, με περιεχόμενο που αγνοεί τις πραγματικές ανάγκες των εκπαιδευτικών. Η ανάσχεση της εμπορευματοποίησης στον τομέα της επιμόρφωσης, με την προώθηση δημόσιων, δωρεάν και δημοκρατικά οργανωμένων θεσμών.	Θεσμική και ιστορική διερεύνηση των μορφών επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε συνδυασμό με: α) τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τις επιμορφωτικές διαδικασίες, β) τη διεθνή εμπειρία για την επιμορφωτική και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών γ) την υπάρχουσα κατάσταση. Επικέντρωση στον θεσμό της Μετεκπαίδευσης, ως κομβικό και ουσιαστικό θεσμό επιμόρφωσης, καθώς και στην ανάγκη επαναλειτουργίας της. Περαιτέρω διερεύνηση των ζητημάτων του δωρεάν, δημόσιου χαρακτήρα της (με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων), της καθολικής απεύθυνσης, της απαλλαγής από διδακτικά καθήκοντα, των σκοπών και του περιεχομένου της βάσει των αναγκών που διατυπώνονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς.

Άξονας 9 Συμμετοχή σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα	Ο ρόλος των Κέντρων Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία (Κ.Ε.ΠΕ.Α.). Τα Κ.Ε.ΠΕ.Α., ως μετεξέλιξη των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.), έχουν ως εκπαιδευτικό και επιστημονικό ρόλο τον σχεδιασμό και την υλοποίηση σχεδίων δράσης για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, την Οικολογία και την Αειφόρο Ανάπτυξη που περιλαμβάνουν ως κυρίαρχη πτυχή τη συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών σε ευρωπαϊκά προγράμματα και τοπικά, περιφερειακά, εθνικά ή και διεθνή δίκτυα. Σε μια εποχή που ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή και η περιβαλλοντική συνείδηση βρίσκονται στην επικαιρότητα, η ανάδειξη των προβλημάτων στη λειτουργία των Κ.Ε.ΠΕ.Α. και κατ' επέκταση της στήριξης των σχολικών μονάδων στην κατεύθυνση της ευαισθητοποίησης των μαθητών και των τοπικών κοινωνιών με βιωματικό και συμμετοχικό τρόπο σε θέματα περιβάλλοντος αποτελούν σημαντική παράμετρο του θεσμού.	Διερεύνηση της ουσιαστικής υποστήριξης και ενδυνάμωσης των Κ.Ε.ΠΕ.Α. και των σχολικών δικτύων που αυτά δημιουργούν. Καταγραφή των προβλημάτων και των αδυναμιών στη λειτουργία τους. Παρουσίαση ενός συνεκτικού πλαισίου στήριξης της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
--	---	---